

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/73/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123282841
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:6123282841.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, XXX XX E., o zaplatenie 1.627,04 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznáva a žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca si žalobou uplatnil v rámci upomínaceho konania na Okresnom súde Banská Bystrica proti žalovanej nárok na zaplatenie sumy 1.627,04 eura s príslušenstvom. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 13.11.2020 medzi postupcom Všeobecná úverová banka, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31320155 (ďalej aj ako „postupca“) a žalobcom a na základe žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 03.03.2022 postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovanou v zmysle Zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňa 06.02.2019 Zmluvu č. 110666311060219 (ďalej aj ako „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalobca zastáva názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanej úver za nasledujúcich podmienok: Výška úveru: 5 500,- eur, Druh úveru: spotrebiteľský Úver - VÚB Pôžička bezúčelová, Typ a výška úrokovej sadzby: fixná, 12,60 % p.a.(vo výške so zľavami, ak boli poskytnuté), platnej ku dňu schválenia úveru, Spôsob poskytnutia úveru: čerpanie úveru jednorazovo dňa 06.02.2019, Výška splátky a splatnosť: 91,21 eura mesačne, k 28. dňu v kalendárnom mesiaci, Splatnosť prvej splátky: 28.02.2019, Splatnosť úrokov a poplatkov: mesačne, ku dňu splatnosti splátky v kalendárnom mesiaci, Počet splátok: 96, RPMN: 13,69 %, Priemerná ročná percentuálna miera

nákladov: 11,31 %, Celková čiastka spojená s úverom: 3 311,16 eura. Žalovaná neplnila splátky v dohodnutých termínoch v zmysle Zmluvy, čím sa dostala do omeškania, na základe čoho postupca opakovane vyzýval žalovanú na úhradu dlžnej sumy, a to aj Treťou upomienkou – pokus o zmier zo dňa 11.05.2020, kedy postupca evidoval nesplatené splátky vo výške 313,04 eura. Žalovaná napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ju postupca v súlade s ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník upozorňoval v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa Zmluvy. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bola súčasne upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy a ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník k 14.07.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 3 367,26 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1.718,70 eura, z riadneho úroku vo výške 1.264,87 eura, z úroku z omeškania vo výške 325,35 eura a z poplatkov vo výške 58,34 eura v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaná po postúpení pohľadávky do dnešného dňa vykonala nasledujúce úhrady: platba vo výške 50,- eur zo dňa 02.05.2022, platba vo výške 50,- eur zo dňa 03.06.2022 a platba vo výške 50,- eur zo dňa 28.06.2022. Žalovaná suma predstavuje sumu vo výške 3 217,26 eura, pričom pozostáva z neuhradenej istiny úveru vo výške 1 568,70 eura, z neuhradeného riadneho úroku vo výške 1.264,87 eura, z neuhradeného úroku z omeškania vo výške 325,35 eura a z neuhradených poplatkov vo výške 58,34 eura.

2. Okresný súd Banská Bystrica dňa 13.04.2023, sp. zn. 30Up/575/2023 vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 1.627,04 eura, úrok vo výške 1.264,87 eura a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne. Zároveň zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 350,50 eura. Platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanej do vlastných rúk.

3. Podľa § 10 ods. 1,3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „ZoUK“), ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, platobný rozkaz sa zrušuje, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a žalobcu o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd žalobcu upovedomí o pokračovaní v konaní.

4. Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“). Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec tunajšiemu súdu.

5. Podľa § 116 ods. 1,2 CSP, Ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a), je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného. Ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

6. Keďže skutočný pobyt žalovanej sa nepodarilo zistiť, oznámenie o podanej žalobe bolo zverejnené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu dňa 17.08.2023. Žalovaná si žalobu neprevzala. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa žaloba považuje za doručенú dňa 02.09.2023. Žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadřila.

7. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

8. Právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) a žalovaná uzatvorili dňa 06.02.2019 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ č. 110666311060219, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 5.500,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 96 pravidelných

mesačných splátkach vo výške 91,21 eura, s poistením vo výške 99,35 eura. RPMN pri zľave bola vo výške 13,69%, ročná úroková sadzba 12,60% a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala sumu 8.811,16 eura. RPMN bez zľavy bola vo výške 15,97%, ročná úroková sadzba 14,60% a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala sumu 9.408,28 eura.

9. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 11.05.2020 vyzval žalovanú k úhrade dlžnej sumy 313,04 eura a upozornil žalovanú na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Zásielka sa vrátila 04.06.2020 z dôvodu toho, že nebola prevzatá v odbernej lehote.

10. Listom zo dňa 14.07.2020 právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Zásielka sa vrátila z dôvodu toho, že nebola prevzatá v odbernej lehote.

11. Na výzvu súdu, aby žalobca preukázal ako bola skúmaná bonita žalovanej, žalobca uviedol, že existujúce záväzky veriteľ overil dopytom do úverového registra, z ktorého je zrejmé, že žiadateľ mal v čase podania žiadosti jeden existujúci záväzok s mesačnou splátkou vo výške 154,- eur. V rámci výpočtu limitu ukazovateľa schopnosti splácať (DSTI) bral veriteľ do úvahy ako mesačné úverové zaťaženie existujúcu splátku vo výške 154,- eur a splátku novo poskytnutého úver v sume 91,21 eura. Príjem spotrebiteľa bol overený z interných zdrojov, na základe kreditných obrátov na účte v zmysle ust. § 5 ods. 1 Opatrenia, vo výške 626,- eur. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa a jednu nepinoletú vyživovanú osobu, nakoľko žiadateľ uviedol v žiadosti o úver dvoch členov domácnosti a jedno vyživované dieťa. Životné minimum na členov domácnosti spotrebiteľa ku dňu poskytnutia úveru bolo teda vo výške 298,68 eura. S ohľadom na ust. § 2 ods. 5 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej ako „Opatrenie“) sa Ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel ku dňu uzavretia úveru prekročiť hodnotu 0,8, nakoľko veriteľ bol v čase poskytnutia úveru povinný zohľadniť povinnú rezervu vo výške 20% rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu. Za túto osobu je v zmysle opatrenia potrebné považovať deti spotrebiteľa, nakoľko Opatrenie v ust. § 2 ods. 5 v poznámke č. 3 pod čiarou odkazuje na § 62 až 65 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.. Pri posudzovaní žiadosti o úver bola v rámci mesačných nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žiadateľa o úver braná do úvahy paušálna suma výdavkov vo výške 20% rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa a členov jeho domácnosti, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť v súlade s Opatrením. Veritelia nie sú povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov (napríklad faktúrami za telefón, bývanie a pod.). Uvedené nie je realizované z dôvodu zachovania transparentnosti, nakoľko v opačnom prípade by spotrebiteľovi postačovalo zatajiť existujúce výdavky na zlepšenie svojej platobnej kapacity. Uplatňovanie paušálnych výdavkov, v súlade s Opatrením a ZoSU, spĺňa predpoklady postupu s odbornou starostlivosťou.

12. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

13. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 53 ods.1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu

plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods.5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 54 ods.1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2019 do 31.12.2019 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 prvá veta definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

18. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42..

20. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

21. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, (ďalej aj ako „zákon o bankách“), Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. Podľa § 17 ods. 1 zak. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

24. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

25. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnym vecnou legitimitáciou žalobcu. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, keďže Všeobecná úverová banka, a.s. bola od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a žalovanou bola dňa 06.02.2019 uzavretá zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ č. 110666311060219, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 5.500,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 96 pravidelných mesačných splátkach vo výške 91,21 eura, s poistením vo výške 99,35 eura. RPMN pri zľave bola vo výške 13,69%, ročná úroková sadzba 12,60% a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala sumu 8.811,16 eura. RPMN bez zľavy bola vo výške 15,97%, ročná úroková sadzba 14,60% a celková čiastka, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala sumu 9.408,28 eura..

26. V civilnom procese platí tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nespĺnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

27. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Keďže sa jedná o spor s ochranou slabšej strany (žalovanej), bol žalobca súdom vyzvaný na predloženie dôkazov o skúmaní bonity žalovaného.

28. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre

rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domacom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

29. Podľa predloženého vyjadrenia žalobcu príjem spotrebiteľa bol overený z interných zdrojov, na základe kreditných obrátov na účte v zmysle ust. § 5 ods. 1 Opatrenia, vo výške 626,- eur. Žalobca však v konaní nepredložil žiaden dôkaz o tom, že príjem žalovanej v čase poskytnutia úveru bol vo výške 626,- eur. Z predložených listinných dôkazov takáto výška príjmu žalovanej nevyplýva. Ani v žiadosti o poskytnutie úveru nie je uvedené, či bola žalovaná zamestnaná a akú mala výšku príjmu.

30. Žalobca teda súdu napriek výzve nepreukázal, aby právny predchodca skúmal príjmy žalovanej. Z predložených listinných dôkazov takéto zisťovanie nevyplýva. Je povinnosť subjektu, ktorý poskytuje finančné plnenie vo forme úverov, tieto okolnosti objektívne zistiť. Za týchto okolností právny predchodca žalobcu zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z .z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

31. Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 28.3.2018, sp. zn. 7 Cdo/26/2017 uviedol: „Podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.).“

32. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už (1) splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

33. Pokiaľ ide o prvú podmienku tak ako už bolo uvedené vyššie podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, a preto nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru .

34. Žalobca v konaní nepreukázal ani splnenie druhej podmienky pre postúpenie pohľadávky a to, aby právny predchodca písomne vyzval žalovanú pred postúpením pohľadávky. Za takúto výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách súd nepovažoval výzvu zo dňa 11.05.2020 (tretiu upomienku), keďže predmetná výzva bola predpokladom, aby právny predchodca žalobcu mohol pristúpiť k zosplateniu úveru § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Jedná sa teda o dva odlišné inštitúty, ktoré sledujú iné ratio legis a iný účel naplnenia práv a povinností subjektov. Stotožnenie upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ a výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách by znamenalo neprimerané uľahčenie popierajúce zmysel právnej úpravy.

35. Za výzvu v zmysle zákona o bankách nie je možné považovať ani výzvu na predčasne zosplatnenie, keďže uvedeným jednostranným úkonom právny predchodca žalobcu vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru. V písomnosti zo dňa 14.07.2020 sa nespomína možný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa názoru súdu písomná výzva podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách je faktickým úkonom, ktorý je nevyhnutnou podmienkou možnosti ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky zo strany banky na osobu, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu jej klienta po uplynutí zákonom stanovenej lehoty minimálne 90 kalendárnych dní. V prípade, ak tento faktický úkon nebol preukázateľne vykonaný a doručený žalovanému, nemôže byť platná ani zmluva o postúpení, z ktorej žalobca odvodňuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Spotrebiteľ musí byť vo výzve upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, t. j. na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. (pozri tiež rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoCsp/36/2020 zo dňa 13.5.2021, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22CoCsp/25/2021 zo dňa 28.9.2021)

36. „Odvolací súd konštatuje, zhodne so súdom prvej inštancie, že z obsahu spisu je zrejmé, že postupca nepostupoval v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB, keď nezaslal dlžníkovi výzvu. Výzva v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednaním vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka. Žalobca tvrdí, že banka pred postúpením mu pohľadávky si splnila povinnosť podľa § 92 ods. 8 ZoB, avšak nepreukázal, žeby banka skutočne dlžníkom zaslala výzvu v zmysle označeného ustanovenia ZoB, poskytujúcej spotrebiteľovi (žalovanému) ochranu resp. možnosť takejto ochrany pred porušením bankového tajomstva, ktorá skutočnosť musí byť v tejto osobitnej výzve explicitne uvedená a tak daná spotrebiteľovi (žalovanej) na vedomie s možnosťou rozhodnúť sa či bude alebo nebude banke plniť. Výzva zo dňa 17.12.2020 (č.l. 82-83 spisu) síce upozorňuje, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy, je banka oprávnená postúpiť pohľadávku, avšak nespĺňa vyššie uvedené kvalifikačné požiadavky výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB. Z uvedeného dôvodu taktiež neobstojí tvrdenie žalobcu, že za takúto výzvu možno považovať aj výzvy banky zo dňa 30.10.2020. Tieto boli voči dlžníkom bankou realizované síce pred postúpením pohľadávky (23.03.2021), avšak na úplne inom právnom základe a to na podklade § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a nie na podklade § 92 ods. 8 ZoB, pretože jedná sa o výzvu na plnenie s následkom zosplatnenia celého úveru a nie s následkom postúpenia pohľadávky inému subjektu, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 ZoB, (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22CoCsp/25/2021 zo dňa 29.06.2023).

37. Keďže žalobca súdu nepredložil výzvu pred postúpením pohľadávky v zmysle zákona o bankách, súd má za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno.

38. Ako už je vyššie uvedené k vyhláseniu predčasnej splatnosti nedošlo a teda spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. nemohla postúpiť žalobcovi tzv. „živý úver“ (konečná splatnosť dňa 28.01.2027). Súd nepopiera zákonnú možnosť postúpenia aj časti peňažného záväzku banky voči svojim dlžníkom, avšak v tomto prípade bolo preukázané, že banka nepostupovala časť peňažnej pohľadávky (nezaplatené splatné splátky), ale postupovala celú zosplatnenú pohľadávku. Navyše žalobca nepreukázal, aby bol žalovaná vyzvaná pred postúpením pohľadávky v zmysle zákona o bankách. Pokiaľ teda spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. postúpila svoju pohľadávku na žalobcu konala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 o bankách, ale aj s ustanovením § 17 ods. 1 ZoSÚ, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom). Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol.

39. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná bola v konaní v celom rozsahu úspešná, avšak nakoľko si náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu jej trovy konania nevyplývajú, súd žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalobca ako neúspešná strana nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

P O U Ć E N I E : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).